

Forslaget vedrører den situation, hvor forældremyndigheden kun tilkommer den ene af forældrene enten i henhold til en forældremyndighedsafgørelse eller for børn uden for ægteskab direkte ifølge loven, men hvor barnet faktisk bor hos den anden af forældrene.

Efter den gældende bestemmelse i § 124 kan det sociale udvalg nægte forældremyndighedens indehaver at hjemtage barnet, hvis barnet er anbragt uden for hjemmet uden det sociale udvalgs medvirken. Hjemtagelse efter 2 år kræver endvidere forudgående tilladelse fra det sociale udvalg. Bestemmelsen finder anvendelse, hvor barnets anbringelse uden for hjemmet ikke er en hjælpeforanstaltning efter § 33, jfr. forslaget til § 123, stk. 1, nr. 3, og hvor forældremyndighedens indehaver har samtykket i barnets ophold uden for hjemmet eller affundet sig hermed ved ikke inden rimelig tid at kræve barnet tilbage.

Er barnet anbragt hos den af forældrene, som ikke har del i forældremyndigheden, kan forbud mod hjemtagelse således komme på tale i tilfælde, hvor barnet med samtykke fra forældremyndighedens indehaver bor hos den anden af forældrene, hvad enten der er meddelt plejetilladelse eller ikke. Det vil endvidere kunne forekomme i tilfælde, hvor forældremyndighedens indehaver f. eks. er fraflyttet det fælles hjem uden barnet og ikke har forsøgt at få barnet udleveret i rimelig tid, for så vidt angår et ægtebarn, efter at der er truffet en forældremyndighedsafgørelse, eller hvor forældremyndighedens indehaver ikke i rimelig tid har forsøgt at få barnet udleveret, efter at barnet selv har taget ophold hos den anden af forældrene, eller denne i forbindelse med samkvemsret har tilbageholdt barnet.

Efter forslaget til § 124, stk. 2, skal det sociale udvalg i de nævnte tilfælde kun kunne nægte forældremyndighedens indehaver at hjemtage barnet, såfremt den anden af forældrene har rejst sag om at få forældremyndigheden overført, og alene indtil der er truffet en endelig eller midlertidig forældremyndighedsafgørelse, eller sagen herom er frafaldet.

Der er i det omhandlede tilfælde reelt tale om en tvist mellem forældre om forældremyndigheden, og den af forældrene, som ikke har forældremyndigheden, har mulighed for at rejse sag efter ægteskabsloven eller myndighedsloven for domstolene, i særlige tilfælde ved statsamtet, og få rettens eller statsamtets afgørelse for, om der er grundlag for at overføre forældremyndigheden. Den af forældrene, som ikke har forældremyndigheden, bør derfor henvises til at rejse en sådan sag. Det socia-

le udvalg bør endvidere ikke have mulighed for at nægte hjemtagelse af barnet og dermed forhindre gennemtvangelsen af forældremyndigheden, hvis retten eller statsamtet ikke finder grundlag for at overføre forældremyndigheden til den anden af forældrene. Efter forslaget har det sociale udvalg som nævnt fortsat mulighed for at nægte hjemtagelse, hvis den anden af forældrene har rejst en forældremyndighedssag, indtil retten eller statsamtet har truffet en endelig eller midlertidig forældremyndighedsafgørelse, eller sagen herom er frafaldet. Det skyldes, at det i tilfælde, hvor der kan være grundlag for at overføre forældremyndigheden til den anden af forældrene, kan være i strid med barnets tarv at flytte det, førend retten eller statsamtet har taget stilling til forældremyndighedsspørgsmålet, eller sagen frafaldes.

Af hensyn til barnet er det i retsplejelovens § 536 bestemt, at gennemførelse af forældremyndighed ikke kan ske, dersom barnets sjælelige eller legeomstændigheder derved udsættes for alvorlig fare. Fogeden kan tilkalde en repræsentant for det sociale udvalg til at varetage barnets tarv.

Til nr. 4

For at sikre, at forældremyndighedens indehaver får tilstrækkelig adgang til at gøre indsigelse med hensyn til sagens faktiske og retlige omstændigheder, foreslås det, at forældrene i alle sager, hvor der kan blive tale om at træffe afgørelse om et barns anbringelse uden for hjemmet, skal have tilbud om at få stillet en advokat til rådighed. Denne skal sammen med sagens parter have mulighed for at udtale sig over for det sociale udvalg, inden afgørelse træffes i sagen. Udover at tilbyde forældremyndighedens indehavere at få stillet en advokat til rådighed skal socialforvaltningen orientere dem om, at de har ret til at få indsigt i sagens akter.

Forslaget vil ikke indebære nævneværdige administrative konsekvenser, men vil medføre en merudgift til honorering af advokaterne.

På landsbasis må den samlede udgift anslås til ca. 825.000 kr., der fordeler sig ligeligt mellem stat og kommune, idet det bemærkes, at nogle kommuner allerede har indført en obligatorisk advokattordning, der betragtes som en kommunal administrationsudgift.

Til nr. 5

Ud over nogle redaktionelle ændringer foreslås det, at dommeren og den pædagogisk-psykologiske konsulentens medvirken gøres obligatorisk ved be-